

Kokkuvõte: teadmussiirde programmide ümarlaud 10.01.2018

Koostaja: Hanna Kreen, teadus- ja arendusosakond / peaspetsialist

10. jaanuaril toimus Jänedal Põllumajandusuuringute Keskuses teadmussiirde pikaajaliste programmide täitjate ümarlaud PRIA ja Maaeluministeriumi osalusel. Ümarlaua eesmärgiks oli arutada teadmussiirde programmide rakendamise murekohti, nende võimalikke lahendusi ja jagada praktikaid.

Arutelu püüdis keskenduda programmi kui terviku elluviimisele, tegevuse analüüsimisele. Päeva alguses andis H.Kreen Maaeluministeriumi poolse ülevaate kõigi programmide 2017. aasta tulemustest ja võimalikest tulevikutrendidest. Päeva teisel poolel arutati seniseid kogemusi praktikaid eesmärgiga õppida teineteise kogemusest: ürituste teavitamiskanalite tõhususest, koostööst lektoritega, teabematerjalide koostamise protsessist jne. Kogemuste jagamise aluseks olid programmide täitjate saadetud näited.

Link ümarlaua kavale ja ettekannetele: <http://maainfo.ee/index.php?id=5391&page=3394&>

I Ülevaated programmide tulemustest

Põllumajanduspoliitika programm: hankelepingud sõlmitakse iga kvartali kohta ja igapäev on muudetud sõltuvalt vajaduste muutumisest. Päevade kogused hakkavad vähenema, lisandub teemasid, mida varem ei ennustatud. Kui ilmnes, et nõuetele vastavuse trükist on tarvis rohkem eksemplare, telliti topelt-tiraažid. Eriline: üritustest teavitamisel nõutud ajalehekuulutused, kohustuslik on trükitud jagatusmaterjalide jagamine infopäevadel.

Mahepõllumajanduse programm: tellitud tegevuste arvu on tulnud vähendada, sh teabematerjale on olnud vaja edasi lükata. Püütakse teadlikult jõuda igasse maakonda, vabatahtlikuna korraldatakse konverentsi ülekanne, teabematerjalid on suhteliselt ühtlase kujundusega, Nõukogu on aktiivne. Osade ürituste teavitamisel saadetakse teateid spetsiifilise valdkonnaga tegelevatele ettevõtjatele, siis alles avaldatakse info teistele (osalisi on tihti rohkem, kui ürituse sisu võimaldaks). Programmi käigus on selgunud teatud sihtgruppide eripära, millega algselt ei osanud arvestada, nt toitlustamise või töötlemisega tegelejad ei saa võtta aega 6-tunniseks koolituseks. Tingimused on detailsemad kui teistes programmides (ürituse kestus mitte 4 vaid 6 akadeemilist tundi). Tegevused on kuhjunud aasta lõppu, seda ka täitmise teisel kalendriaastal (2017) ja ka 2018 jaanuaris üritusi väljakuulutatud ei ole.

Arutelu: ürituse kestus ei pruugi olla takistuseks lähtuvalt tootmisvaldkonnast, vaid pigem ettevõtte suuruselt, töötajate vähesusest: ei panda koolituse pärast poodi või tootmisliini kinni, ei jäeta lehm lüpsmata vmt. Need, kes pole üritustel käinud, ei oskagi koolitust tahta?

Arutelu: Teabematerjalide edasilükkamisel on olnud nii objektiivsed põhjused (nt nõuete selgitusi ei saa avaldada enne nõuete kinnitamist) kui vähene ettevalmistusaja planeerimine. Aega võtab nii sihtgrupi vajaduste ja sisu läbiarutamine kui kooskõlastamine.

Taimakasvatuse programm: planeeritud tegevused enamasti graafikus. Taimekaitsekoolitusi püütakse teha ka mujal kui Järvamaal. Üritustel juba osalenud isikutele saadetakse teavitusi järgmiste ürituste kohta. Nõukogu arutab sisuliselt tegevuste vajadusi, kuid seal on suur osakaal asutuste esindajatel. Iga teabematerjal on oma kujundusega. Infopäevadel on osalejate hulk väiksem, esitluspäevad on väga kõrge osalusega võrreldes teiste tegevuste liikide, programmide või üleriigiliste/maakondlike tegevusega.

Arutelu: Kas teavituste aadressaate on teavitatud sellest, et registreerumise järgselt neile saadetakse järgmiseid e-kirju? Ilma selgelt sellest teada andmata ei tohi inimestele listi-kirju saata. Järvamaa Kutsehariduskeskus (JKHK) kogub taimekaitsekoolituste osalejate kinnitusi, kas soovitakse edaspidi teavitusi saada; keegi ei ole pahandanud, pigem ollakse tänulikud. Programmide täitjad ei ole saanud pahandada teavituste eest. Üksikutel kordadel on saadud soove aadressist listist eemaldamiseks, aga ka taotluseid vananenud aadresse uuendada kirjade paremaks kättesaamiseks. Toiduliit ei saada järgmiste ürituste teavitusi kogunenud aadressidele, sest see ei olevat legaalne, pärast konkreetse ürituse toimumist kustutakse see list. Saadetakse teavitused nendele, kes on toiduteave.ee veebis ennast registreerinud teavituste saajateks. **Võimalus: lisada teavituskirjade lõppu ja eelregistreerimiste vormidele küsimus järgmiste teavituste saatmise ja/või listist eemaldamise kohta.** Tartumaa Põllumeeste Liit (TPL) saadab palju teavitusi postiga, paber kandjal. Tagasiside järgi saadavadki osalejad enamasti ürituste kohta infot personaalsetest pöördumistest, ajalehekuulutusi loetakse vähe, veebilehtedelt otsitakse sündmusi harva.

Aianduse programm: tegevused toimuvad vastavalt kavandatule. Nõukogus enamus liikmed on tegevtootjad ja seda juhib konsulent. Tegevusi toimub ka nõukogu liikmete ettevõtetes, istungil tutvustab programmi iga töölõigu esindaja nii tehtut kui kavandatavat kohapeal. Üritused on seotud tihedalt katseaedade asukohaga (nt Tartumaa, Polli, Rápina). Programmis nõutud müügiedendusest ja majanduslikkusest rääkimine sõltub lektorist (selleks et aiandustootmise osakaalu saaks edendada, tuleks majanduslikkusest ka rohkem rääkida).

Ühistegevuse programm: üritused toimunud algse kava kohaselt. Üritustest teavitamist tehakse varem kui minimaalsed 10 päeva, osalejaid kutsutakse personaalselt, aktiivne on teavitus sotsiaalmeedias, 2018. aasta tegevuste kalenderplaan on juba olemas. Partnerid on kaasatud tegevustesse EMU eestvedamisel, need ei ole partnerite vahel jagatud. Keskendutakse olemasolevate ühistute liikmete koolitamisele, vähem üldisele ühistegevuse alasele teadlikkusele.

Toiduohutuse programm: plaanitud tegevusi on vähendatud. Osalejate huvi üritustele tulla on suurem kui algselt ette kujutati. Palju segadust materjalide koostamisega – kes on sihtgrupp, kuidas sektoriga arutada, tekstide loetavuse erinev arusaam, kuhjumine aasta lõppu. Nõukogu võiks rohkem kaasata programmi sisulisse arutellusse.

Loomakasvatuse programm: kõiki suurest kogusest tegevustest ei jõutud aasta jooksul ellu viia. Partnerite vahel ja nõukoguga koostöö on takerdunud, oodatakse sisusoove ministriumist. Ühepäevaste konverentside lõpuesinejad olid valitud väljapoolt otsest teemavaldkonda ja esitasid sihtgrupi silmaringi laiendavaid mõtteid (nt kuidas rahvusringhääling madalseisust välja rabeles ning mida võiks põllumajandus sellest õppida).

II Ülevaade teadmussiirde tulevikuaruteludest ja seostest

2015. aastal avaldatud Euroopa Kontrollikoja audit hindas, et teadmistepõhise maamajanduse edendamist mõjutab teadmussiirde ja nõustamisteenuste halb juhtimine → MAK 2014-2020 perioodil tuleb kontrollida koolitajate pädevust, toetusesaajaid tuleb valida, koolituste mõju tuleb analüüsida. Uue perioodi teatis ÜPP tulevikust ütleb, et teadmussiire ja koostöö on jätkuvalt olulised. SCAR AKIS töörühma järeldas, et lisaks tehnilistele teadmistele on vaja arendada koostöö ja organiseerimisoskust, ettevõtlikkust. Infopäevadel-koolitustel kajastada ka tööõnne jm laiapõhjalisi oskuseid, teadmiste vahendaja roll on oluline. OSKA uuringu sõnumitest täiskasvanute koolituste kohta võib noppida nt vajadust koolide ja ettevõtete vahelist koostööd efektiivistada, praktikute kaasamist nii töötajate kui õppejõudude teadmiste arendamisse. MAK 2014-2020 hindamistulemuste kohaselt on hinnatud enim õpiringe ja ettevõtete külastusi, aga äri- ja juhtimisriskide ennetamise kohta on teave vähene.

Mismoodi paremini teha, kuidas edasi, mille nimel tegutseme? Koostöö arendamiseks on Maaeluministerium algatanud uuringu teadmussiirde komponentide koostöö paremaks seostamiseks, rahastamismeetmete täiendamiseks. Iga programmi eestvedaja, tegevuste korraldaja ja lektor saaks teha midagi muutuste toetamiseks, see aga eeldab nii inimeste kui nende tööandjate valmisolekut. (*Arutlejad tunnustavad toetuse abikõlblikkuse muudatust määrustes*).

PiPide programmeerimine (jagame praktikaid ja esitame küsimusi):

2016 toimus MAK teadmussiirde ja teadmussiirde teavituse toel kokku 230 päeva tegevusi (infopäevad, koolitused, konverentsid, esitlused, ettevõtete külastused) ja osaleti 8438 korda. 1. jaanuariks 2017 PRIAs menetletud tegevusi oli 246 päeva ulatuses, oli 7873 osalemist. Lisades novembris ja detsembris toimunud tegevused, toimus tõenäoliselt 370 üritust (õpiringe lugemata), osalusi ca 11 000. **Kas üritusi peab nii palju olema?** Käimas on 7 teadmussiirde programmi, põllumajanduse suuandmete programm on välja kuulutatud ja kavandamisel on üheksas, põllumajandustoodete turustamise programm (tegelemaks turustamise, ettevõtluse ning ekspordi teemadega, ja seda kaasates enamikku juba käimasolevaid PiPisid).

Ürituste toimumine kuude lõikes kahjuks ei näita teadaolevat osalejate soovi osaleda koolitustel pigem talveperioodil. Loomulikult on vaja praktikaid näidata kasvuperioodil, aga et PiPide aastatellimused kinnitatakse vähemalt novembriks, peaks olema võimalik üritusi kavandada ka jaanuari-veebruari.

Arutelu: Ürituste toimumiskohad näitavad hästi, et Maaülikooli asukoht meelitab palju üritusi Tartusse. MahePiPi korraldab tegevusi teadlikult kõigis maakondades, proovitakse minna tootjatele võimalikult lähedale, et sõitmisega tegeleks pigem 2-3 lektorit, kui osalejad. On olemas tootmisvaldkondi, mille puhul ei ole mõnda maakonda sõitmine vajalik, kuna sihtgrupp on liiga väike (nt köögiviljakasvatus Hiiumaal). Saartele on sõitmine kallis (lektorite transport, majutus) ja ühtsete ühikhindade puhul „makstakse peale“ teiste maakondade arvelt. Tartumaal toimuvad üritused koondavad ka teisi Lõuna-Eesti inimesi. Lisaks konkreetsest üritusest oodatavale teabe saamisele tulevad inimesed omavahel kokku saama (sh teistest maakondadest pärit ettevõtjatega kohtuma) või sätib tolele päevale ka muid tegemisi tolles Eesti otsas. Väikestes kohtades ei õnnestu alati gruppi täita ja kaugemalt tulijad eelistavad pigem suuremaid linnu, kuhu on kergem kohale pääseda. Praktika näitab, et ka ürituse korraldamine Pärnus või Haapsalus ei too saarte inimesi kohale. **Võimalus edaspidiseks: saartel vmt toimuvate tegevuste ühikumäär võiks olla suurem edaspidistes hangetes.** Tagasisidest saab järeldada, et

rohkearvuliste sündmuste või konverentside asukohana hinnatakse Kesk-Eestit; „kodu lähedal“ toimuvatele infopäevadele tulevad ka need inimesed, kes muidu koolitustel ei käi. Asukoha valikul tulebki vaadata nii sihtgrupi suurust, ürituse teemat kui ka ligipääsetavust bussi või rongiga.

Arutelu: Kuidas PiPid omavahel teineteise üritustest teada annavad? Programmide vahel info vahetamist väga ei toimu, suhtlus toimub pigem lektorite tasandil, nt maehaianduse infopäeva lektorid on seotud ka Maaülikooli ja Aianduse PiPi tegevustega. *Planeerimise kalendrit ei ole realsuses aasta jooksul kasutatud, see ei olnud selliseks takistuseks kui eelmisel kohtumisel hinnati.*

Arutelu üritustest teavitamise kanalitest: Tartumaa PL saadab üritustest teavitusi vaid organisatsioonidele ja konsulentidele e-kirjaga. Tootjatele saadetakse teated postiga, sest elektroonilised aadressid andmebaasides on tihti vigased. Ajalehekuulutused on kasulikud väga üksikutel juhtudel. Teemaga seonduvate koolituste ja infopäevade info võiks olla PRIA kodulehel: kindlasti vastava toetuse teavituse juures, ehk ka pressiteadetes või kuukirjas. **Plaan:** ürituste info avaldada PRIA veebilehel PiPide ja konkreetse meetme rubriigis (viide pikk.ee-le). Kaalutakse teavitamist infokirjas ja pressiteadetes. Raskendatud on veebilehe pidev uuendamine kui ürituse aeg/lektor selgub vaid 10 päeva enne selle toimumist.

Tagasiside järgi avatakse vaid konkreetse isiku jaoks usaldusväärsest allikast, võrgustikust tulnud e-kirju. Tunnustatakse teavitamist erialaliitude kaudu. Teavitamisel korraldajad kardavad ka sihtgruppi mittekuuluvate isikute liigset huvi (tasuta lõunasöögi soovijad). Kuigi on tore, et inimesed ennast koolitavad, võib grupi täitumise tõttu jääda tulemata just see inimene, kelle jaoks üritus korraldati. Suhtlusvõrgustike (FB) kaudu teavitamine on efektiivne.

Teavitamine www.pikk.ee kalendris ei too palju osalejaid, pigem vaadatakse korraldaja (Olustvere TMK) kodulehte. Pikk.ee sündmuste kalendrist huvitavaid teemasid selekteerida ei ole lihtne, teised veebilehed töötavad sektoripõhiselt. Pikk.ee olemasolu ei pruugita tajuda, kuna seda sõna ei seostata oma tegevusvaldkonnaga. Pikk.ee arendusega seoses täieneb ka kalendrimoodul, kahjuks avaldamise aega ei osata hinnata veel. **Ettepanek:** lisada elektrooniliste teavituste lõppu ka viide pikk.ee-s täiendava info saamise kohta. **Ettepanek:** oma veebilehtedel viidata teistele programmidele (kasutada sarnast sõnastust). **Ettepanek:** avaldada artikleid ürituste olemasolust ja sellest, et pikk.ee-s on sündmuste kalender ja ka ettekanded.

Ühistegevuse PiPi on enda jaoks määratlenud infopäevale ja täienduskoolitusele osalejate piirarvu, väike grupp julgustab rohkem küsima ja kaasa arutama. Valdkonna tutvustamiseks püütakse kõigist tegevustest teavitada ajakirjanikke lootuses, et mõni oma väljaandes kajastab. Ürituste täituvuse saavutamiseks lisaks tavapärastele kanalitele on kasutusel sotsiaalmeedia ja vajadusel helistatakse partneritele ja potentsiaalsetele osalejatele.

Arutelu: potentsiaalsete osalejate kontaktandmeid omavahel jagada ei tohi, pigem ollakse nõus ise teineteise üritusi edasi jagama. *(lahtiseks jäi, kuidas ürituste info edastamiseks koondub)*

Arutelu: mida teha kui registreerunud ei tule kohale või kui tuleb planeeritust rohkem ja pirukaid ei jätku. **Vastus:** PRIA kohapealse kontrolli ülesanne on fikseerida hetkeolukord, lõpliku otsuse väljamakse kohta tehakse maksetaotluse menetlemise järgselt, põhjendusi arvestatakse. Registreerumine paraneb järjest, õpitakse järgmisteks kordadeks. Korraldajad on teavitanud, et eelregistreeringuta osalejad kohvipausi nautida ei saa, on pakutud suppi. Eriti keeruline on juhtudel, kus eelregistreerumisel grupi täitumise tõttu on soovijatele ära üteldud ja

toimumispäeval on puudujaid. Ka 9 osalejaga üritus viiakse enamasti läbi hoolimata sellest, et üritust ei rahastata (inimesed on ka kaugelt tulnud).

Arutelu: gruppide täituvus on erinev kui osalejatel on kohustus koolitusi läbida. Sihtgrupid on väga erinevate ootustega: juhi tase või igapäevamured, algajad või noortalunikud ja staažikad loomakasvatavad. Mõni korraldaja selekteerib, kellele osalemise kutseid saata ka nende tõenäoliste ootuste viisi. Ikka on neid, kes tulevad vaid paberi pärast. Edukatest või suurematest ettevõtetest käiakse üritustel tihti, aga need, kes ennast koolitamas käima peaks, need tihti kohale ei jõua. On hulk tootjaid, kes ei taha häirimist, kellele piisab tema 10-15 lambast ja muu ei huvita. **Järeldus: on neid ettevõtjaid, keda oleks vaja ergutada osalema.**

Arutelu: On võimalik jälgida, et sarnasel teemal ei satuks üritusi samasse kohta samal perioodil. Aianduse valdkonnas korraldatakse üritusi laupäeval, sest on palju hobiaednikke. On püütud pikk.ee info järgi kattuvusi vältida, kokkusattumusi on olnud juba ürituste rohkuse tõttu.

Arutelu lektorite valiku teemal: praktiliste infopäevade puhul on lisaks lektorile sobiva aja ja koha leidmisele vajalik arvestada ka sellega, et lektor ja ettevõtte omanik/esindaja teineteisega nõus oleks (sellisel juhul on vaja vahetada kas ettevõtte või lektor). Inimestevahelised suhted on keerulised: ka osad lektorid ei ole nõus samal päeval esinema. Mitme lektoriga üritus nõuab head diplomaatiat: et teemad sujaks, lektorid ei kordaks teineteist. Kui lektor/korraldaja on ürituse teemaga kursis (nt samaaegselt lektor, konsulent ja teadur), osatakse valida käsitletavat: kõiki sihtgrupi küsimusi korraga ei saagi käsitleda. Hoolimata pikaaegsest kogemusest on siiski mõistlik küsida ka teiste arvamusi: erialaliitude hinnanguid vajalike teemade ja vajalike lektorite osas. Kuigi ka erialaliitudega läbirääkimine ei ole alati tõhus (oma huvid), on lootus, et koostöö läheb iga aastaga positiivsemaks.

Arutelu: kui palju saab ettekandja slide kommenteerida (slaidid tihedad, slide palju). Kuldreegel: 1 slaid = 1 minut kiiret esitlust. Praktika: lektorile antakse ette teema ootused ja ettekande pikkus, kui materjalides tundub ebakõlasid, saab sellele tähelepanu juhtida. Tellijal on õigus ütelda, mida oodatakse. Võib juhtuda, et infopäeval minnakse slaididest teise suunda, kui osalejatel on teistsugune huvi. ETKI on (oma töötajatega) läbi aegade aeg-ajalt pärast üritust analüüsinud läbi õnnestumised ja nüansid, mida järgmisel korral paremini teha. Kui lektorilt tulevad slaidid päris viimasel minutil, ei ole korraldajal palju võimalusi sekkumiseks. Osalejate tagasisidest väga halva hinnangu saanud lektorit püütakse edaspidi vältida. Esitlejatele oleks hea korraldada koolitusi: „oma“ töötajaid on kergem suunata kui teisest organisatsioonist kutsutud lektorit. Põllu servas toimival infopäeval või esitlusel alati ettekandeid slaididel ei kasutata, aga vajadusel saab ka sinna esitlustehnika kohapeale viia. Ka MahePiPi korraldajad parandavad lektorite ettekandeid ja nii mõnigi kord tehakse seda öösel enne ürituse toimumist.

Arutelu: mis on jaotusmaterjalide eesmärk: kas keskenduda üritusele endale või materjali koju kaasa andmine edaspidiseks mõtlemiseks. Poliitika PiPi: kui on palju detailset infot, saab koostada kahed materjalid: ühed jäävad paljunduseks (täpsed laused, pildideta jmt) ja teised kohapeal rääkimiseks („ei ole vaja kogu teksti slaididega toetada“). Tagasiside kinnitab, et PRIA inimeste ettekanded on olnud osalejatele mõistetavamad ja ministeeriumi ametnikel on ettekanded juriidilise teksti põhised, liiga väikeses kirjas.

Arutelu: päeva juhtimise korraldamine. Programmi esindaja on taganud nii ürituse korralduslikud nüansid, vajadusel ka modereerimised. Konverentsidel on moderaatoriteks olnud enamasti vastava valdkonna asjatundja. On olnud juhtum, kus valitud moderaator ei suuda ülesandega hakkama saada ja korraldaja on pidanud sekkuma (ettepanek kasutada vaid neid, keda korraldaja

on varem esinemas näinud). Eriti võõraste lektorite puhul on oluline korraldaja valmisolek vajadusel sekkuda.

Lektorite kooskõlastamine on korraldajate jaoks tülikas ja välislektori puhul on imelik küsida tõendust enesetäienduse või esinemiskogemuse kohta. Kooskõlastamise tabeli täitmine ei tõenda inimese tegelikku pädevust või oskuseid. Kahjuks ei ole praeguseni leitud võimalust lektorite kooskõlastamise protsessi lihtsustamiseks. Lektoritel, kes praktikutena tutvustavad oma ettevõtte tegevusi ja koolitavad selle baasil, on kooskõlastamise nõuded lakoonilisemad.

Arutelu: mida õpitakse rahulolu hindamisest? MahePiPi 2017. aastal toimunud 69 päevast 35 päeval oldi mõnes ettevõttes ja klassikalist tagasisidet hinnangulehtedel siis ei koguta. Tagasisidest tuleneb, et osalejad soovivad lihtsaid ja selgeid ettekandeid, kõige kõrgemalt hinnatakse ettevõttes/põllul toimuvat. EMU: tagasiside annab ideid ka PiPi väliste infopäevade ja koolituste korraldamiseks. Ettepanek ühtse tagasiside vormi koostamiseks ja kasutamiseks, et kõigist PiPidest tuleks sarnast teavet (Vastus: ühtset vormi numbrilise tagasiside kohta kehtestada ei soovita). Sisukat tagasisidet antakse harva piisava detailsusega. Toiduohutuse PiPi on lisanud tagasiside vormi lõppu näiteid huvipakkuvatest teemadest sisukama tagasiside saamiseks, kuid lõppkokkuvõttes tahavad kõik infot kõigist teemadest. Tartumaa PL kogemus näitab, et vastajad on enamasti viisakad ja väga harva tuleb tõsiselt negatiivseid kommentaare, sisukat tagasisidet tuleb 10% juhtudest. **Ettepanek: aruandesse märkida korraldaja poolne vaade ürituse õnnestumisest, detailne ülevaade tagasisidest ja õnnestumistest tuleks anda kõigile lektoritele (kes veel pole teinud).**

Arutelu: Kas osalejatele saab väljastada tunnistuste või tõendi, tuleneb täiskasvanute koolituse seadusest täienduskoolituste puhul. Infopäevadel-konverentsidel jm on tõendi väljastamine üldjuhul vabatahtlik, teha tuleb seda mahe- ja loomade heaolu toetuste kontekstiks. Järvamaa KHK ja Olustvere TMK annavad tunnistused-tõendid allkirja vastu, MahePiPis jagatakse kohaletulnutele päeva lõpupoole. MES vormistab tunnistustele-tõenditele originaalalkirja ja saadab neid välja ka posti teel, et vältida annulleerimist kohale tulemata jätmise puhuks. Tunnistus võib olla üheks motivaatoriks osalejatele koolitamise tõestamiseks või päeva lõpuni kohal olemiseks.

Arutelu kuidas paljude välisesinejatega konverentsidel rahaliselt välja tullakse: osadel juhtudel lektorid korraldavad ise mõned oma kuludest, Aianduse Visioonikonverentsi puhul abistab vastava riigi saatkond ja aiandusliit (lektor tuleb odavamalt). Ühistegevuse PiPi puhul kombineeritakse erinevate projektide tegevusi, MahePiPi puhul esineb sama välislektor ka infopäevadel.

Arutelu teabematerjale koostamisest: teabematerjalide koostamiseks tasub teha ajakava, et vältida kuhjumist aasta lõppu (sh kulub aeg kooskõlastamisele, kui see on vajalik). Praktikaid hangete kriteeriumite ja ühikhindade ning tegelikkuse kokkusobitamisest: 1) nõuetele vastavuse trükise topelt-tiraažide tellimine, kui 1000 eksemplarist ei piisa, saab kogus suurendada 1000 kaupa; 2) kui vaja on muuta formaati, siis see on võimalik, kasutades ära ka lubatud 10% muutmise õigust. Ühistegevuse PiPi kaasas teabematerjali mitmeid autoreid ja ühtsuse jaoks tuli palju kooskõlastada, tekste toimetada: hinnang, et mida rohkem inimesi üle vaatab, seda kindlam on saada sisukat tulemust. Kõik programmid ei ole valminud materjalidest teavitanud partnereid ja nõukogude liikmeidki piisavalt. Ministeeriumiga kooskõlastamine on tundub teinekord täitjatele liigne või kommentaarid ülepingsutatud, samas on kommentaaridest ka kasu olnud. Ministeerium hea meelega annaks kooskõlastamise vastutuse ära ja ei tahaks tegeleda

sihtgrupiga läbiarutamata või toimetamata materjalidega, kuid seda on raske ära anda, kuna riigi rahaga peaks valmis saama vaid korrektse infoga ja läbikaalutud materjalid. Ministeerium ei ole veel head tasakaalu leidnud, seda eriti pingelise ajagraafiku puhul.

Näiteid programmisest koostöö korraldusest:

ETKI: programmi käigus on koostöö järjest paranenud. Aja võtmine ning teineteise huvidega arvestamine aitab koostöö saavutamisele palju kaasa. Otsustati koondada standardsed protseduurid ETKIs ühele inimesele, et nõudeid ära ei unustataks ja tegevus sujuks: lektori ülesanne on rääkida, mitte kohvipausi korraldada. Projektijuhi esmane ülesanne on teada ja tunda valdkonda, asutusi ja inimesi, et tegevusi planeerida.

Aianduse PiPi nõukogu liikmed on tegevuste korraldamisse kaasatud (osalevad ise, on lektorid, pakuvad korralduskoha), nõukogus (ala)teema juht põhjendab ürituse päevakava koostamise põhimõtteid. Alateema juhid korraldavad tegevusi ise, alateemasid on 5 ja korraldus sujub.

Ühistegevuse PiPi: kõige rohkem ühistaotlejaid sisaldav programm, pidev kommunikatsioon kõikvõimalike partneritega (sh kohtumised uue aasta tegevuste planeerimiseks koos iga ürituse detailse aruteluga), ürituste kuupäevade kokkuleppimine aasta alguses ja muudatused toimuvad juba kokkulepitud kuupäevade vahel.

Mahe PiPi: partnerite ja nõukogu liikmetega koostöö on peamiselt tegevuste käigus, partnerid on varasemast harjunud sarnaste tegevuste (infopäevad, materjalid jm) ühise läbiviimisega, rollid on teada. Otsitakse parimat viisi teabematerjalide läbiarutamiseks – retsenseerimiseks sihtgrupi esindajatega.

Programmi aruandluses oleks hea avaldada nii tegevuste ja nende tulemuste kirjeldus kui tegevuste tulemuslikkuse ja eesmärgi täitmise analüüs. Mis on PiPi eesmärk kogu teadmussiirdes? Mis näitab programmi edukust? Statistika on hea, aga vaid sellest ei piisa. Aruandlust ei tule standardiseerida, pigem mõelda, mis tegevusest kasu on, mis programmi tervikuna kasu on, mida arendada. Aruandest ootavad lugejad sisu – mis ja kuidas on tehtud, mis teemal ja kuidas edasi teha, kas programmiline lähenemine teadmussiirdes õigustab ennast jmt.

Kas teadmussiirde programm on edulugu, mida tutvustada? Kes kirjutab artikli?